

ZASADY, TRYB I ZAKRES REKRUTACJI OSÓB POLSKIEGO POCHODZENIA (NARODOWOŚCI POLSKIEJ) Z PAŃSTW EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ, GRUZJI, KAZACHSTANU, TURKMENISTANU, UZBEKISTANU NA KSZTAŁCENIE W POLSCE ZE STYPENDIUM MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

*na rok akademicki
2014/2015*

Koncepcja kształcenia jest zgodna z założeniami wymienionymi w Planie Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą w 2014 r. Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Zawarte w niniejszym materiale informacje dotyczą osób polskiego pochodzenia (narodowości polskiej) **nie posiadających polskiego obywatelstwa i nie wymienionych w art. 43 ust. 2 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym** - obywateli następujących państw: Białorusi, Bułgarii, Czech, Estonii, Gruzji, Kazachstanu, Litwy, Łotwy, Mołdawii, Rosji, Rumunii, Słowacji, Ukrainy, Uzbekistanu, Turkmenistanu i Węgier. Dla polskich przedstawicielstw dyplomatyczno - konsularnych opracowanie niniejsze stanowi instrukcję do przeprowadzenia procesu rekrutacji kandydatów na kształcenie w Polsce.

Osoby polskiego pochodzenia mogą ubiegać się o stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na kształcenie w **języku polskim** na następujących poziomach kształcenia:

1. **Studia pierwszego stopnia (zawodowe)**
2. **Jednolite studia magisterskie**
3. **Studia drugiego stopnia dla najlepszych absolwentów studiów pierwszego stopnia ukończonych w kraju zamieszkania**
4. **Tzw. studia częściowe, czyli odbycie części studiów wyższych w Polsce przez jeden lub dwa semestry** (dla studentów przede wszystkim filologii polskiej studiujących w uczelniach zagranicznych)
5. **Studia trzeciego stopnia (doktoranckie)**
6. **Kształcenie podyplomowe**

Warunkiem niezbędnym do przyjęcia i rozpatrywania aplikacji na wszystkie poziomy kształcenia w Polsce jest posiadanie przez kandydata polskiego pochodzenia. Posiadacze Karty Polaka nie mają obowiązku dokumentować polskiego pochodzenia. Stypendium przyznawane jest na poszczególne lata studiów nie dłużej niż na okres trwania danego poziomu kształcenia.

I. Zasady i tryb rekrutacji na studia pierwszego stopnia w Polsce ze stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

REKRUTACJA

1. Rekrutacja prowadzona jest na studia pierwszego stopnia.

W przypadku, gdy studia na kierunku w danej uczelni trwają 5 lub więcej lat – stypendium przyznawane jest na rzeczywisty okres studiów - dotyczy to dawnych kierunków, na których studia prowadzone były wyłącznie jako jednolite magisterskie.

Nie przewiduje się rekrutacji na kierunki filologiczne, z wyjątkiem filologii polskiej.

Rekrutację przeprowadzają, w porozumieniu z kierownikami placówek (konsulatów lub wydziałów konsularnych) w danym państwie, podzespoły powoływane przez Przewodniczącego Zespołu ds. Rekrutacji i Kształcenia Cudzoziemców. W przypadku, gdy w danym państwie zgłosi się zbyt mała liczba kandydatów, decyzja o wyjeździe podzespołu rekrutacyjnego będzie podejmowana przez Przewodniczącego Zespołu w porozumieniu z kierownikami placówek. Kandydaci będą wówczas rekrutowani przez ww. Zespół na podstawie dokumentów nadesłanych przez placówkę.

2. Uprawnieni do ubiegania się o przyjęcie na studia w Polsce ze stypendium Rządu Rzeczypospolitej Polskiej są kandydaci spełniający następujące kryteria:

- 1) mają udokumentowane polskie pochodzenie (polska narodowość);
- 2) nie posiadają obywatelstwa polskiego, pozwolenia na osiedlenie się w Polsce oraz nie są wymienieni w pozostałych punktach ust. 2 artykułu 43 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*;
- 3) mają ukończony 17 rok życia przed rozpoczęciem kształcenia w Polsce tj. przed 1 października danego roku akademickiego, w wyjątkowych przypadkach dopuszcza się osoby, które nie ukończą 17 lat;
- 4) legitymują się świadectwem ukończenia szkoły średniej (dojrzałości) uprawniającym do podjęcia studiów wyższych w kraju wydania – dla absolwentów, którzy ukończyli szkołę nie dawniej niż trzy lata wcześniej;
- 5) posiadają świadectwo z ostatniej klasy /semestru w szkole średniej – dla osób, które w momencie ubiegania się o przyjęcie na studia w Polsce nie ukończyły jeszcze szkoły;
- 6) na świadectwie maturalnym lub ostatnim świadectwie (z ostatniej klasy szkoły średniej) otrzymały z przedmiotów kierunkowych ocenę co najmniej dobrą;

- 7) były lub są uczniami szkół średnich z polskim językiem nauczania (w miejscowościach, w których takie szkoły istnieją lub w najbliższej okolicy);
- 8) przedstawią zaświadczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do podjęcia studiów na danym kierunku.

Osoby, o których mowa w pkt 3) obowiązane są przedstawić zgodę rodziców lub prawnych opiekunów na podjęcie studiów w Polsce, poświadczoną przez placówkę.

3. Odpowiedzialność za kompletność dokumentów i ich zgodność z niniejszymi zasadami spoczywa na polskich placówkach dyplomatyczno - konsularnych w krajach objętych zakresem instrukcji. Szczególne znaczenie ma sprawdzenie polskiego pochodzenia kandydatów.
4. Do postępowania kwalifikacyjnego nie dopuszcza się kandydatów, którzy:
  - **legitymują się polskim świadectwem dojrzałości lub świadectwem ukończenia szkoły średniej w Polsce,**
  - **byli lub są studentami w państwach zamieszkania lub innym państwie,**
  - **byli lub są studentami uczelni w Polsce,**
  - **odbyli roczny kurs przygotowawczy do podjęcia studiów w Polsce na podstawie skierowania BUWiWM,**
  - **uzyskali zezwolenie na osiedlenie się w Polsce lub są wymienieni w pozostałych punktach ust. 2 artykułu 43 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*.**
5. Na kierunki sportowe w akademiach wychowania fizycznego obowiązuje egzamin sprawnościowy.
W niektórych szkołach wyższych w rekrutacji na wybrane kierunki obowiązuje znajomość języków obcych, która może być weryfikowana na podstawie egzaminów z języka obcego.
Na studia architektoniczne oraz kierunek konserwacja zabytków, uczelnie podejmują decyzję o przyjęciu po sprawdzeniu uzdolnień i predyspozycji.
6. Osobom, które uzyskają z obu części egzaminów minimum 175 punktów na 250 możliwych i na dyplomie ukończenia studiów pierwszego stopnia uzyskają ocenę co najmniej „dobry” zapewnia się stypendium na drugi stopień studiów.
7. Od 1 października 2006 r. dysponentami stypendiów na uczelniach medycznych i artystycznych są odpowiednio minister zdrowia i minister kultury i dziedzictwa narodowego.
  - 1) Minister Zdrowia przewiduje przyjęcia na następujące kierunki w uczelniach przez siebie nadzorowanych:
    - lekarski,
    - lekarsko – dentystyczny,
    - farmacja,
    - pielęgniarstwo,

- fizjoterapia,
- analityka medyczna.

Podstawą kwalifikacji na studia medyczne osób polskiego pochodzenia jest wyłącznie wynik egzaminów testowych i rozmowy kwalifikacyjnej niezależnie od kraju zamieszkania.

Na kierunki wymienione powyżej kierowane są osoby, które oprócz pozytywnego wyniku kwalifikacji w miejscu zamieszkania zdadzą egzamin testowy przeprowadzony przez Ministerstwo Zdrowia w lipcu br. lub w lipcu 2015 r. (dla osób uczestniczących w kursie przygotowawczym) w Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców przy Uniwersytecie Łódzkim.

- 2) Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przewiduje przyjmowanie kandydatów na wszystkie kierunki artystyczne z zastrzeżeniem, że ostateczną decyzję o zakwalifikowaniu kandydata podejmą władze uczelni artystycznych na podstawie zdanego egzaminu talentowego oraz z zakresu wiedzy wymaganej na dany kierunek studiów. Od kandydatów na kierunek aktorstwo wymaga się doskonałej znajomości języka polskiego już w momencie przystępowania do egzaminu wstępnego. **Kandydaci powinni skontaktować się wcześniej z wybraną przez siebie uczelnią, między innymi w celu ustalenia terminu egzaminów wstępnych.**

Kandydaci na studia w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi **mają obowiązek przystąpienia do egzaminów wstępnych razem z obywatelami polskimi.**

Wykaz kierunków, poziomów kształcenia, uzyskiwanych tytułów zawodowych, form kształcenia i uczelni prowadzących dany kierunek studiów znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

www.mnisw.gov.pl zakładka – „Szkolnictwo wyższe”, następnie wybrać kategorię „System POL-on”, na końcu wybrać „Zestawienie prowadzonych studiów na kierunkach”.

8. Tryb zgłaszania się na kształcenie w Polsce na warunkach stypendialnych.

- 1) Uprawnione osoby zgłaszają swoje kandydatury w polskim przedstawicielstwie dyplomatyczno - konsularnym właściwym dla miejsca zamieszkania. Zgłoszenia składane do innych instytucji nie będą rozpatrywane jako aplikacje o stypendium ministra nauki i szkolnictwa wyższego.
- 2) Placówki dokonują wstępnej weryfikacji dokumentów (kompletność, prawidłowość formalna, zgodność z niniejszymi zasadami) i niezwłocznie przekazują do Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej listę kandydatów z informacją o wybranym kierunku studiów. Na listach nazwiska kandydatów powinny mieć brzmienie takie, jak w paszporcie lub innym dokumencie

potwierdzającym tożsamość kandydata. Tryb postępowania kwalifikacyjnego zawarty jest w załączniku nr 2.

- 3) Wstępnej kwalifikacji na studia w Polsce, dokonują powołane przez Przewodniczącego Zespołu podzespoły na podstawie sprawdzianów testowych i rozmowy kwalifikacyjnej. Terminy i miejsca pracy podzespołów będą ustalone w porozumieniu z placówkami, które są odpowiedzialne za zapewnienie warunków organizacyjnych egzaminu.

Podzespół przeprowadzający wstępną kwalifikację może zalecić poprzedzenie studiów wyższych w Polsce odbyciem kursu przygotowawczego (9 miesięcy).

- 4) Termin składania dokumentów na studia pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie upływa z dniem **20 kwietnia 2014 r.**, a w Gruzji, Kazachstanie, Turkmenistanie, Rosji i Uzbekistanie – z dniem **18 maja 2014 r.**
- 5) Propozycje Zespołu zatwierdza Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego/ministrowie: zdrowia oraz kultury i dziedzictwa narodowego.
- 6) **Odwołanie od wyników kwalifikacji przysługuje jedynie osobom, które z wynikiem pozytywnym zakończyły wszystkie etapy kwalifikacji, tj. sprawdziany testowe i rozmowę kwalifikacyjną. Odwołania składane są wyłącznie we właściwych placówkach dyplomatyczno – konsularnych.**

Odwołania przekazywane są poprzez polskie placówki do:

- **BUWiWM – w przypadku stypendiów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego,**
- **Ministerstwa Zdrowia – w przypadku stypendiów Ministra Zdrowia,**
- **Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – w przypadku stypendiów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.**

- 7) Ostateczne decyzje o przyjęciu kandydatów podejmują uczelnie.
- 8) Osoby nie zakwalifikowane na studia ze stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego mogą ubiegać się o przyjęcie na innych warunkach finansowych, za pośrednictwem BUWiWM tj. na zasadach bez odpłatności i świadczeń stypendialnych, o ile posiadają odpowiednie środki finansowe na utrzymanie w Polsce (zakwaterowanie i wyżywienie, pomoce naukowe itp.). Osoby, które podjęły nieodpłatne studia w Polsce mogą po ukończeniu drugiego roku uzyskać stypendium na dokończenie studiów w Polsce (trzeci rok studiów I stopnia i kolejne lata jednolitych studiów magisterskich).
- 9) Informacje dotyczące zakwalifikowania na studia w Polsce przekazuje się za pośrednictwem polskich placówek dyplomatyczno – konsularnych.

9. Wymagane dokumenty:

- 1) Kandydaci wypełniają kwestionariusz kandydata na kształcenie w Polsce w dwóch egzemplarzach i składają go w placówce konsularnej.
- 2) Do kwestionariusza kandydaci dołączają dokumenty wymienione na jego ostatniej stronie. Kandydaci - uczniowie ostatniej klasy szkoły średniej składają zaświadczenie ze szkoły z ocenami ostatniego półrocza/semestru szkolnego. Kopię świadectwa dojrzałości dołączają po zdaniem egzaminie maturalnym.
- 3) **Świadectwo maturalne powinno zawierać klauzulę stwierdzającą prawo kandydata do ubiegania się o przyjęcie do szkół wyższych każdego typu w kraju miejsca jego wydania.**

W przypadku braku takiej klauzuli, należy dołączyć zaświadczenie wystawione przez odpowiednie władze oświatowe kraju jego wydania lub przez polskie przedstawicielstwo dyplomatyczno – konsularne.

- 4) Kopie dokumentów powinny zawierać klauzulę polskiego przedstawiciela dyplomatyczno-konsularnego potwierdzającą zgodność z oryginałem.
- 5) Osoby zakwalifikowane na studia przyjeżdżają do Polski z **oryginałem świadectwa ukończenia szkoły średniej (dojrzałości). Świadectwo powinno być zalegalizowane lub opatrzone *apostille* przez uprawnioną do tego instytucję w kraju wydania.**

10. Zakres merytoryczny wstępnej kwalifikacji na studia ze stypendium Rządu Rzeczypospolitej Polskiej.

1) Postępowanie składa się z następujących części:

- test podstawowy z języka polskiego, warunkujący przystąpienie do dalszej części egzaminu, przewidziany dla kandydatów, którzy nie uczęszczali do szkoły z polskim językiem nauczania; jego wynik nie jest wliczany do ogólnej punktacji z postępowania kwalifikacyjnego;
- pisemny sprawdzian testowy z dwóch przedmiotów kierunkowych;
- rozmowa kwalifikacyjna z kandydatem;

Laureaci i finaliści Olimpiady Literatury i Języka Polskiego otrzymują stypendium na studia na kierunku filologia polska, bez konieczności przystępowania do postępowania rekrutacyjnego.

Laureat wybierający inny kierunek niż filologia polska zostaje zwolniony z testu podstawowego i humanistycznego z języka polskiego, przy czym z tego drugiego otrzymuje 100 punktów na 100 możliwych.

Finalista olimpiady zostaje zwolniony z pierwszego testu z języka polskiego. Jeżeli jest to test humanistyczny otrzymuje z niego 100 punktów na 100 możliwych.

- 2) Przedmioty z jakich przeprowadzone będą sprawdziany testowe zawiera załącznik nr 1.
- 3) Tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego jest określony w załączniku nr 2.

II. Zasady rekrutacji na studia drugiego stopnia, studia trzeciego stopnia (doktoranckie), semestralne, podyplomowe i staże habilitacyjne

1. Rekrutacja na studia drugiego stopnia dotyczy absolwentów studiów pierwszego stopnia polskich uczelni z lat ubiegłych lub absolwentów uczelni w kraju zamieszkania.

Kandydaci na studia drugiego stopnia (tegoroczni absolwenci studiów pierwszego stopnia polskich uczelni) aplikują o stypendium składając dokumenty za pośrednictwem macierzystej uczelni do Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, w terminie podanym w drodze odrębnego komunikatu na stronie internetowej www.buwiwm.edu.pl. Orientacyjny termin rozpatrywania – druga połowa września.

2. Komplet dokumentów aplikacyjnych, w tym precyzyjnie „określoną problematykę stażu, tematykę doktoratu lub habilitacji wraz z opiniami naukowymi i ewentualnie spisem publikacji własnych kandydata, należy składać w polskich placówkach dyplomatyczno – konsularnych.
3. Kandydaci na studia trzeciego stopnia (doktoranckie) są zobowiązani dołączyć opinie z dotychczasowego miejsca pracy, świadczące o posiadaniu predyspozycji do pracy naukowej i o podejmowanych działaniach o charakterze badawczym.
4. Studia trzeciego stopnia (doktoranckie) i staże habilitacyjne mogą być odbywane w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym.
5. Warunkiem rozpatrywania wniosków przez Zespół do Spraw Rekrutacji i Kształcenia Cudzoziemców jest przedłożenie przez kandydata wstępnej zgody uczelni na odbycie w niej kształcenia.
6. Termin zgłaszania kandydatur upływa **20 lipca 2014 r.**

Opracowano w Biurze Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej